

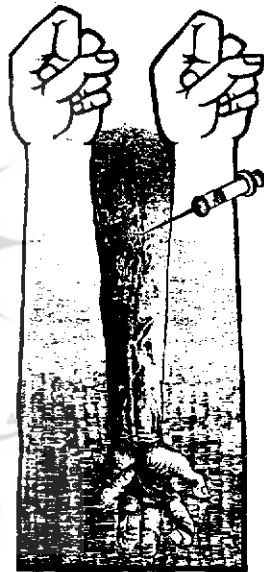
می‌گردد و بمب‌آتش‌زایی می‌شود برای تخریب انگیزه‌ها و کنش‌های فطری حیات از درون و برون. اثر اعتیاد به مواد مخدر فرسوده شدن نیروهای دفاعی بدن است که سرانجامی جز نابودی فیزیکی فرد معتاد و فروپاشی نظام خانوادگی او ندارد. اعتیاد صرفاً مشکل گروهی از معتادان و خانواده‌آنان نیست، بلکه مشکل یک جامعه است و از چارچوب روابط فردی و خانوادگی فراتر می‌رود و سایه سنگین خود را بر پهنه جامعه می‌گستراند. یک انسان معتاد؛ خود، خانواده‌اش، جامعه و همه چیز را فقط در آینه زنگار گرفته اعتیاد می‌بیند.

زیانهای فردی اعتیاد

در بُعد فردی اگر به آثار زیانبار اعتیاد به مواد مخدر توجه کنیم، با این حقیقت بسیار تلخ روبرو می‌شویم که وقتی یک فرد به این مواد خطرناک و نابود کننده گرایش پیدا کرد، سموم خطرناک و کشنده حاصل از استعمال مواد، در اعماق وجود او تأثیر می‌گذارد، نشاط و شادابی را از او می‌گیرد و به دنبال آن چشمانش غمبار آلوده، رنگش پریده، چهره‌اش محزون، صدایش لرزان و مضطرب، کلماتش بریده و کشدار و اعصابش ضعیف و فرسوده می‌گردد، تا حدی که قدرت صحبت کردن و گفت‌وگو از او سلب می‌شود و با کمال ضعف و بیچارگی در برابر مواد مخدر چمباتمه می‌زند و همانند یک نوزاد متوقع است که تمام ناراحتی‌هایش با خوردن غذا از راه دهان برطرف شود و اگر ناراحتی او برطرف نشود دچار خشم و ناکامی می‌گردد. احساس کفایت و امنیت در بسیاری از افراد معتاد نابود می‌شود و حس احترام به خود و اطرافیان در آنان بسیار

نقش اعتیاد در فروپاشی نظام خانواده

دبیرخانه ستاد مبارزه با مواد مخدر

اعتیاد به مواد مخدر بُعد انسانی شخص را از او می‌گیرد، و او را به حد حیوانیت تنزل می‌دهد. یک فرد معتاد به هیچ وجه قدرت اندیشیدن ندارد، و امید او همچون شبهی از روشنایی به سوی تاریکی می‌خزد و ارزشهای اجتماعی برای او جلوه‌ای بی‌معنی و ضد ارزش می‌شود. فرد معتاد وابسته به مواد مخدر

یکی از اعضای خانواده، خصوصاً سرپرست خانواده، فرزندان را از حق سالم زیستن در سالهای جوانی و بزرگسالی محروم می‌سازد. به عبارت دیگر یک جوان تا زمانی که در صدد تعیین هویت خویش بر نیاید و خود را نشناسد و در محیطهای خانوادگی ناسالم و آلوده به انواع انحرافات اجتماعی خصوصاً اعتیاد رشد کند، بی‌شک در برخورد با شرایط و موقعیت‌های دیگر مثل مدرسه و یا در محیطها و نهادهای اجتماعی دیگر جامعه، احساس سرخوردگی، یأس و تنهایی می‌نماید و تلاشهای نومیدانه‌ای برای فرار از این حالت آغاز می‌کند و مسلم است که این‌گونه تلاشهای نومیدانه زمینه‌ساز بسیاری از جرایم و انحرافات است.

اعتیاد پدر خانواده موجب از هم پاشیدگی خانواده می‌گردد، چون از یک طرف باید هزینه سوسام آور مواد مخدر خود را تهیه نماید و از طرف دیگر مسأله تربیت فرزندان این خانواده لاینحل باقی می‌ماند و آینده آنها در پرده‌ای از ابهام قرار می‌گیرد. برای تأمین هزینه تهیه مواد مخدر پدر خانواده و یا هر یک از دیگر اعضای خانواده، سایرین باید فشارهای زیادی را تحمل نمایند که از جمله آن کار کردن همسران افراد معتاد برای کسب درآمد، به منظور گذران زندگی خود و فرزندان است و اگر فرد معتاد به علت اعتیاد قادر به کار کردن نباشد، خانواده باید سنگینی هزینه تهیه مواد را هم تحمل کند که در مراحل بعدی ترک تحصیل فرزندان و کار کردن آنها در محیطهای نامناسب را به همراه خواهد داشت. این محیطها بعضاً خود زمینه‌ساز بسیاری از کج رویهای اجتماعی و بزهکاریها در این نوجوانان است و در بسیاری از موارد این لطفاً ورق بزیند

کاهش می‌یابد و قدرت سازگاری به پایین‌ترین درجه خود سقوط می‌کند، تا جایی که دیگر قادر نخواهند بود درد و نگرانی و احساس گناه را تحمل نمایند و حالت یأس و ناامیدی ناشی از ناکامی به آنان دست می‌دهد که نتیجه آن از دست دادن قدرت به تعویق انداختن ارضای احتیاجات است. افراد معتاد قادر نخواهند بود که بعضی از واقعیت‌های تغییرپذیر را به نفع خود تغییر دهند و در دامی اسیر می‌گردند که پایانش مرگ و نابودی است؛ پایانی که آغازگران آن دوستان دشمن صفت و هم‌پاهای بی‌مایه و سوداگران مرگ و جنایت و افراد سود جو بوده‌اند. سوداگران و جنایتکارانی که جز نفع خود به هیچ چیزی ایمان ندارند و همه چیز آنان در سود حاصل از تجارت مواد مخدر خلاصه می‌گردد.

تأثیرات منفی اعتیاد بر خانواده

زندگی انسان از کانون گرم خانواده شروع می‌شود و زمانی محیط خانه برای اعضای خانواده به کانون خوشبختی و مکانی دلپذیر و آرام تبدیل می‌گردد که زندگی آنها بر پایه پیوند قلبی و اطمینان متقابل و صمیمیت استوار باشد. انسان در کشاکش زندگی و برخورد با مشکلات، به آسودگی خیال و آرامش روانی و فکری نیازمند است. حال اگر در میان اعضای خانواده به جای عواطف و محبت و صمیمیت، پدیده اعتیاد و عوارض آن حکمفرمایی کند و به جای مهر و محبت، «درگیری و اضطراب وجود داشته باشد»، اعضای آن خانواده هیچکدام از عوارض و صدمات روانی و فکری ناشی از اعتیاد در امان نخواهند بود. استعمال مواد مخدر و اعتیاد به آن توسط

روانی، عدم پایبندی به اصول خانوادگی و ارزشهای آن، بی‌توجهی به مسائل و رویدادهای جاری زندگی، ایجاد روابط بیمارگونه و عدم سازگاری توأم با اختلافات مکرر و آشکار می‌گردد و در نهایت اصول اخلاقی حاکم بر خانواده را ضعیف می‌گرداند. ضعیف شدن اصول اخلاقی خانواده عامل اصلی طلاق است، زیرا ضعف اصول اخلاقی در خانواده، سست شدن روابط خانوادگی را به همراه دارد که در نهایت به طلاق منجر می‌گردد. در این موارد طلاق اغلب از طرف زن صورت می‌گیرد، زیرا همسر او در اثر اعتیاد به مواد مخدر سلامت جسمی، روانی و اخلاقی خود را از دست می‌دهد و به فردی لایق تبدیل می‌شود. فرد معتاد هیچ قید و شرطی برای خود قائل نیست، احساس مسؤلیت نمی‌کند، شرف و آبروی خانواده خویش را از بین می‌برد و زندگی را برای همسر و فرزندان خود غیرقابل تحمل می‌نماید. البته زمانی که زن یا زن و شوهر هر دو به دام اعتیاد گرفتار گردند، حوادث نکبت‌بارتری را به بار می‌آورند که از جمله آن می‌توان به فساد و بی‌بندوباری و فحشا و بسیاری دیگر از انحرافات اجتماعی اشاره کرد.

منابع:

- ۱- نوایی‌نژاد، شکوه، «اعتیاد و خانواده»، در گزارش از اولین سمینار بررسی مسائل اعتیاد، تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۵
- ۲- اعتمادزاده، محسن، بررسی عامل وابستگی خانواده در بروز اعتیاد، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده پزشکی، دانشگاه فردوسی، ۱۳۵۵.

نوجوانان برای فرار از سرخوردگیها و یأس و تنهایی به سوی اعتیاد و قاچاق مواد مخدر سوق داده می‌شوند و یا اینکه از سوی پدران معتاد خود به مصرف و خرید و فروش مواد مخدر وادار می‌شوند و بدین‌گونه در منجلاب مواد مخدر و اعتیاد غوطه‌ور می‌گردند. چنین نوجوانانی حتی اگر بتوانند خود را از دام اعتیاد به مواد مخدر محفوظ دارند، باز هم اعتیاد پدر خانواده موجب سرشکستگی و طرد اعضای خانواده از سری اقوام، فامیل و آشنایان می‌شود. بطور مثال فرزندان معتادان اغلب در هنگام ازدواج با مشکلات جدی مواجه هستند و کسی حاضر نیست با دختر یا پسری ازدواج کند که پدر او معتاد است و این قبیل تنیدگی‌های روانی باعث می‌شود که همیشه تشنج و درگیری در این خانواده‌ها وجود داشته باشد و فرزندان افراد معتاد همواره در اضطراب و ناامنی بسر برند که این امر آثار مخربی در شخصیت، رفتار و خلق و خوی کودکان و نوجوانان برجای می‌گذارد. حال آنکه هر کودک و نوجوانی باید با شیوه و روش سالم و طبیعی رشد کند و به ارضای نسبی نیازهای جسمانی، روانی، اجتماعی و اخلاقی خود نایل آید. ناکامی در ارضای این نیازهاست که باعث بروز مشکلات رفتاری و اعمال بزهکارانه و کجرویهای اجتماعی می‌گردد و اعتیاد هم یکی از این نابهنجاریهای رفتاری است که در دام آن گرفتار می‌شوند.

طلاق یکی دیگر از ضربات مخرب اعتیاد است که بر پیکره خانواده وارد می‌آید و آن را از هر جهت متلاشی و نابود می‌سازد، زیرا اعتیاد زن یا شوهر موجب برهم خوردن آرامش

را با آب پاک و تصفیه شده بشویید و مصرف
نمایید.

۱۱- میوه‌های خام نیز همانند سبزیها باید،
شست و شو و ضد عفونی شوند.

۱۲- ظروف و وسایل آشپزخانه را باید با آب
گرم و مواد شوینده بشویید و در جای محفوظی
قرار دهید.

۱۳- نظافت آشپزخانه را رعایت کنید.

۱۴- گوشتها و سایر مواد غذایی را پس از
رفع انجماد، دوباره منجمد ننمایید.

۱۵- گوشت و سایر مواد غذایی را به صورت
تکه‌های کوچک نگهداری و پخت نمایید.

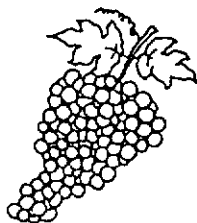
۱۶- پس از پختن گوشت، آن را مصرف کنید
و یا بلافاصله پس از سرد شدن در یخچال
نگهداری نمایید.

۱۷- غذاهایی را که باید به صورت گرم
مصرف شوند، هرگز به مدت طولانی در
حرارت ۶۰ درجه سانتی‌گراد قرار ندهید. بلکه
آنها را در درجه حرارت‌های بالاتر و زمانهای
کوتاهتر، گرم و مصرف کنید.

۱۸- غذاهای مانده و مشکوک را مصرف
نکنید و در صورت اجبار حداقل نیم ساعت قبل
از مصرف آن را بجوشانید.

۱۹- از دست زدن به غذاهای پخته شده
خودداری نمایید.

۲۰- با بسته‌بندی مناسب، غذاها را از
عوارض محیطی دور کنید.

جلوگیری از انتشار بیماریهای غذایی اشاره
کنیم.

برای پیشگیری از ابتلاء و انتشار بیماریهای
روده‌ای رعایت نکات زیر ضروری است:

۱- قبل از مصرف هر وعده غذا دستهای
خود را با آب و صابون بشویید.

۲- پس از استفاده از توالت، حتماً دستهای
خود را با آب و صابون بشویید.

۳- از حوله و مسواک شخصی استفاده
نمایید.

۴- ناخنهای دست خود را هر هفته کوتاه
کنید تا میکربی زیر ناخنها جمع نگردهد.

۵- در محل کار، خیابان و منزل، از انداختن
آب دهان و بینی روی زمین خودداری کنید.

۶- هنگام صرف غذا چنانچه دچار عطسه و
سرفه شدید، حتماً با دستمال کاغذی جلوی

انتشار ترشحات بینی و دهان خود را بگیرید.

۷- از ریختن مواد غذایی زائد در اماکن
عمومی، خودداری کنید.

۸- زباله‌ها را در کیسه‌های پلاستیکی
جمع‌آوری کنید.

۹- مگس و حشرات در مدفوع انسان
تخم‌گذاری و رشد می‌کنند. باید علیه حشرات

خانگی اماکن غذایی (کارخانه تهیه مواد غذایی
و یا کارگاههای مربوط) مبارزه نمود.

۱۰- از مصرف سبزیهای خام خودداری
کنید. چنانچه سبزیها به صورت خام مصرف

می‌شوند (سبزی خوردن)، باید ریشه و ساقه
سبزیهای گل‌آلود را با کارد تمیز نمایید.

سبزیهای شسته شده را در محلول کلر به مدت
۱۵ دقیقه قرار دهید. سبزیهای ضد عفونی شده